

Οὐδ' εἰ Κυκλώπων μὲν ἔχει μέγας τε δῖαν τε,

Νικῶν δὲ θεῶν Ὀρηκίων Βορέην·

Οὐδ' εἰ Τιθωνοῖο φῦν χαριέστερος εἴη,

Πλουτοῖν δὲ Μίδεω καὶ Κινύρῳ δάθιον,

Οὐδ' εἰ Τανταλίδῳ Πίλοπος βασιλεύτερος εἴη,

Γλωττῶν δ' Ἀδρήττου μελιγόγῃν ἔχει.

Οὐδέ μιν πᾶν ἔχει δόξαν, πλὴν θοῦρας ἀλκῆς.

Οὐ γὰρ ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνεται ἐν πολέμῳ.

Εἰ μὴ τελευτῇ μὲν ὄρων φόνον αἰατιόεντα,

Καὶ δητῶν ὀρίγοιτ' ἐγγύθεν ἱστάμενος.

Ἢ δ' ἄετῃ, τὸ γ' ἄριστον ἐν ἀνθρώποισιν ἄεθλον,

Κάλλιστόν τε φέρεται γίγνεται ἀνδρὶ νέῳ.

Εὐκόλως τις ἐννοεῖ τὸν πρὸς τὴν πολεμικὴν ἀρετὴν ἀποκλειστικὸν ἐνθουσιασμὸν καθ' ὃν αἰδιῶς εἴη ὁ Τυρταῖος. Ἡ πολεμικὴ τότε ἀρετὴ ἀντετάχθη· πᾶν ἄλλῃ, ἐν δὲ ταῖς μικραῖς ἐκείναις ἀνεξεκρήτοις χώραις τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος, ὁ ξένος πόλεμος οὐδὲν ἄλλο ἢ το εἰμὴ δ' ἐμύλιος· πόλεμος τῶν νεωτέρων χρόνων. Ὀλίγα μόνον στάσια ἐχώριζον τὰ διαμαχόμενα μέρη, καὶ αἱ γυναικες ἰδίαν τὸν ἐχθρὸν ἀπὸ τῆς περιουσίας τῶν τευχῶν· ὁ δὲ στρατιώτης δὲν ἦτο ἐπαγγέλματος στρατιώτης, σχεδὸν πάντοτε ἀδιάφορος πρὸς τὰ δύο μέρη, ἐπειδὴ ἦτο γεωργός, ἰδιοκτητὴς καὶ πολίτης. Ἡ ἔλλειψις τῆς πυρίτιδος καθίσταται μάχης αἰματηρότερης, ἢ ἀρνοῖα τῆς χειρουργικῆς· τὰς πληγὰς κινδυνωδέστερας· ἀπασσι δὲ σχεδὸν ἦσαν θανατηφόροι, ἐκαστὴ δὲ μάχη οὐδὲν ἄλλο ἢ το εἰμὴ πληθὺς· μονομαχίῳ, καὶ ἂν οὐδ' ἀπὸ δύο ἤρχοντο εἰς χεῖρας ἐξάπαντος· ὁ ἕτερος ἐπείπε να φονεύσῃ τὸν ἕτερον. Ἡ φρικαλεωτάτη πολλὰκις αἰχμαλωσία κατεργασμένη πρὸς τοῦ διεθνούς δικαίου, ἢ καταττορρη, ἢ ἀθλιότης, ἢ ἐπικρατεία, ἀποτέλεσμα τῆς ἐλλείψεως τοῦ κοινωνικῶν ἐπιμελειῶν, ἦσαν τὰ ἀναγκαστικὰ ἐπακόλουθα τῆς ἥτης. Καταλαμβάνει δὲ τις εὐκόλως ὅτι ἡ προσωπικὴ ἀνδρεία ἦτο τότε ἀσυγκρίτως τῷ λόγῳ ἀνγκαιότερα ἢ σήμερον, ἐννοεῖται ὅτι διὰ τούτου ἐννοῶ ὅτι σήμερον ἔχομεν ἡμεῖς ἥτερον λόγον ἀξίον ἀδράνῃ ἢ οἱ ἀρχαῖοι. Τὴν σήμερον οὐδεὶς π.χ. ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν εἶναι ἥτερον ἀνδρείου τοῦ γενναϊοτάτου τῶν πάλαι πολιτῶν τοῦ Ἀργεῦς καὶ τῆς Μισσηνίας, ἀλλ' ἐκείνος (καὶ δῶκεν τούτου χάριν εἰς τὴν πρόδον τοῦ πολιτισμοῦ) εἶχεν εἰκοσιν αἰτίαις πλειότερας ὅπως· εἴτε αἰδρείας· ἰδὼν δὲ, καὶ θίλω να εἴπω. Οἷον παρ' Ὀμήρῳ καὶ Τυρταίῳ αἱ πρὸς τὸν θάνατον προκαλεῖται δὲ εἶναι φιλικὰ φράσεις, αἱ δὲ φωναὶ τῆς πατρίδος καὶ τῆς ἐλευθερίας δὲν εἶναι λέξεις κεναί, στιχοπλοκαί μόνον, ὡς πολλὰκις συμβαίνει παρ' ἡμῖν. Ὁ ἥτης, ὅστις δὲν ἀποθνήσκει γίνεται αἰχμαλωτός ἢ ἐπαίτης, αὐτός, ἢ γυνή, τὰ τέκνα καὶ ὅλος αὐτοῦ ὁ οἶκος, τὰ κτήματά του δήμευονται, καὶ ἡ οἰκία του ἐμπύραται. Τοῦτο ἦτο φανερόν, θετικόν καὶ ἐλαχίστης ἀμφιβολίας ἀνεπίδεκτον. (α) Διὰ τοῦτο ὁ Τυρταῖος προτιμᾷ τὸν θάνατον

τὸν τῆς φρικώδους μετὰ τὴν ἥτην ὑπάρξεως, καὶ διὰ τοῦτο ἡ γλωττῶν τοῦ λαλεῖ πεποθεῖα καὶ ἐκ τοῦ περιουσιμῆτος τῆς καρδίας, ὅταν λέγῃ. (α)

α Τεθνάμεναι γὰρ καλὸν ἐπὶ προμάχοισι πεπόντα

Ἄνδρ' ἀγαθόν, περὶ ἧ πατρίδι μαρναμένον·

Τῇ δ' αὐτοῦ πρόλιπόντα πόλιν καὶ πόνον ἀγροῦς

Πτωχεύειν, πάντων ἐστ' ἀνιηρότατον,

Πλαζόμενον σὺν μητρὶ φίλῃ, καὶ πατρὶ γέροντι,

Παιτὶ τε σὺν μικροῖς, κουριδίῃ τ' ἀλόχῳ.

Ἐχθιστο· γὰρ τοῖσι μετέσται, οὐ· καὶ ἱεταί,

Χρηματώῃ τ' εἰκῶν καὶ στυγερῇ πινύῃ·

Αἰτχύνει τε γένος, κατὰ δ' ἀγλαὸν εἶδος ἐλέγχει,

Πᾶτα δ' αἰνυία καὶ κακότῃ· ἐπειτα.

Εἴθ' οὕτως ἀνδρὸς τοῖ ἀλωμένου οὐδεὶς ὥρῃ

Γίγνεται, οὐτ' αἰδῶ· εἰσποίτω τελευτῇ.

Θυμῷ γῆ· περὶ τῆς διαμαχίας, καὶ περὶ παίδων (β)

Θνήσκωμεν, ψυχῶν μηκέτι φειδόμενοι,

Ἄ νέε, ἀλλὰ μάχεσθε παρ' ἀλλήλοισι μένοντες,

Μηδὲ φυγῇ· αἰχρᾶ· ἄρχετε, μηδὲ φέβου,

Ἀλλὰ μέγαν ποιεῖτε καὶ ἄλκιμον ἐν φρεσὶ θυμόν.

Μηδὲ φιλοψυχεῖτ' ἀνδράσι μαρναμένοι.

καὶ ἐξηγοῦσι πολλὰκις τὰ ἥθη τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος. Τίς ποτε ἐλάλησε μετὰ πλείονος ἐνεργείας περὶ τῶν δυσμοιριῶν τῆς ἐξορίας παρὰ τὸν Ἀττικὸν Div. Comed. Parad T. 19 καὶ 20 ;

Tu lascera i ogni cosa diletta

Per caramente : e questo è quello strale

Che l' arco del esilio pria saetta

Tu proverai siccome sa di sale

Lo pane altrui e com' è duro calle

Lo scendere e l' salir per l' altrui scale.

(α) Ἐκ τοῦ κατὰ Λεωκράτους λόγον τοῦ Ἀνκούργου.

(β) Ἡ πρὸς τὸν θάνατον αὐτῇ ἐν ὀνόματι τῶν τέκνων παρακλίνουσι εὐρίσκεται εἰς ὅλας τὰς πολεμικὰς ποιήσεις, ἐπειδὴ τὸ αἶσθημα τοῦτο λαλεῖ εὐγλωττοτέρων παντὸς ἄλλου εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου· σπανιώτατα δὲ ἐξεφράσθη μετὰ πλείονος ἐνεργείας ἢ εἰς τὸ ἄσμα τὸ ἀγγλικὸν τὸ ἐπιγραφόμενον Bannoch-Burn, δὲν νομιζομεν δὲ ὅτι παρεβαίνομεν τοῦ προκειμένου λαλοῦντες περὶ τούτου ἐνταῦθα. Ὁμοιάζει κατὰ τι πρὸς τὴν Parisienna καὶ Marseillaise τοῦ K. Delavignie.

—ο—

BANNOCK—BURN.

—ο—

Robert Bruce's adrefs To his army.

Scots, wha hae wi' vvalle bled,

Scots, wham Bruce has aften led,

VVelcome to your gory bed,

Or to glorious victorie.

(α) Ὅπως λάβωμεν ἰδεῖν τινα τῶν ἡθῶν ἐκείνων πρέπει νὰ ἀναδράμωμεν εἰς τὰς κατὰ τὸν μεσαιῶνα Ἰταλικὰς δημοκρατίας, αἵτινες ἀνακαλοῦσι